

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 9000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Valmieras novada pašvaldības 2024.gada 25.aprīļa saistošajiem noteikumiem Nr.125

“Par Burtnieka ezera un tā publisko atpūtas zonu izmantošanu”

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	<p>Pašvaldību likuma 45. panta pirmās daļas septītais punkts nosaka, ka dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, nosakot administratīvos pārkāpumus un par tiem piemērojamos administratīvos sodus, ja likumos nav noteikts citādi, par pašvaldības īpašumā esošu un publiskā lietošanā nodotu mežu un ūdeņu un pašvaldības īpaši aizsargājamo dabas un vietējo kultūras objektu aizsardzību un uzturēšanu.</p> <p>Starp Pašvaldību (līdz administratīvi teritoriālajai reformai Burtnieku novada pašvaldība) un Zemkopības ministriju 13.04.2012. ir noslēgts līgums par Burtnieka ezera un zem tā esošās zemes nodošanu Pašvaldības valdījumā (turpmāk – Līgums). Līgums paredz, ka Zemkopības ministrija nodod un Pašvaldība pieņem valdījumā valsts nekustamo īpašumu – Burtnieka ezeru un zem tā esošo zemi. Līguma mērķi:</p> <p>1.1. apsaimniekot valsts īpašumā esošo Burtnieka ezeru, nodrošināt tā ilgtspējīgu pārvaldību, lai efektīvāk izmantotu pieejamos dabas, cilvēku un materiālos resursus, [..];</p> <p>1.2. izmantot valsts īpašumā esošo ezeru Pašvaldības autonomo funkciju nodrošināšanai, tai skaitā gādājot par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu, zaļo zonu ierīkošanu un uzturēšanu, kā arī nosakot kārtību, kādā izmantojami publiskā lietošanā esošie ūdeņi tajās jomās, kuras nav regulētas ar normatīviem aktiem; [..]</p> <p>1.3. nodrošināt Burtnieka ezera dabas resursu lietderīgu un saimniecisku izmantošanu un tam piegulošo teritoriju infrastruktūras attīstību; [..].</p> <p>Vienlaikus Līgums cita starpā paredz, ka Pašvaldībai ir tiesības pašvaldības autonomo funkciju īstenošanas nolūkā, noteikt kārtību, kādā izmantojami publiskā lietošanā esošie Burtnieka ezera ūdeņi tajās jomās, kuras nav regulētas ar spēkā esošiem normatīviem aktiem.</p> <p>Saistošo noteikumu izdošanas mērķis ir veicināt ilgtspējīgu Burtnieka ezera apsaimniekošanu, nosakot kārtību, kādā Burtnieka ezerā un tā piekrastes zonā izmantojami un novietojami kuģošanas līdzekļi, veicama rekreācijas pakalpojumu sniegšana, kā arī vietas, kur veicama zveja un zivju izkraušana.</p>

<p>2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu</p>	<p>Saistošie noteikumi ietekmi uz Valmieras novada pašvaldības budžetu neatstāj.</p>
<p>3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci</p>	<p>Noteikumos iekļauti nosacījumi publiski pieejamo kuģošanas stāvvietu izmantošanai. Lai nodrošinātu publisku pasākumu drošību, izvairītos no nelaimes gadījumiem ezera zonās, kurās ir lielāka kuģošanas līdzekļu kustība, noteikumos iekļauta gan iespēja Pašvaldībai īslaicīgi ierobežot vai aizliegt kuģošanas satiksmi, kā arī noteikts maksimālas kuģošanas ātrums Publisko atpūtas zonu tuvumā.</p> <p>Tiek ietekmēta rūpnieciskās zvejas veicēju darbība:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lai saudzētu plēsīgo zivju resursus, tiek noteiktas vietas, kurās aizliegts veikt rūpniecisko zveju; 2) ievērojot sabiedrības intereses kopumā, lai nosacīti nodalītu dažādas ezera zonas tā lietotāju atšķirīgo interešu apmierināšanai, kā arī lai nodrošinātu pilnvērtīgāku zvejas uzraudzību, noteikumos noteiktas vietas, kur veicama nozvejoto zivju izkraušana – divas Pārtikas un veterinārajā dienestā reģistrētas zivju izkraušanas vietas. <p>Rūpēs gan par iedzīvotāju drošību, gan vides veselību, ar noteikumiem tiek aizliegta pārvietošanās pa Ezera ledu, nosakot izņēmumus.</p>
<p>4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām</p>	<p>Noteikumu izpildi kontrolēt un veikt administratīvā pārkāpuma procesu par Noteikumu pārkāpšanu līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai ir tiesīgas Pašvaldības policijas amatpersonas. Administratīvā pārkāpuma lietu izskata Pašvaldības Administratīvā komisija.</p> <p>Tā kā līdz šo noteikumu pieņemšanai spēkā bijuši Valmieras novada pašvaldības domes 30.06.2022. saistošie noteikumi Nr. 56 "Par Burtnieka ezera un tā publisko atpūtas zonu izmantošanu", papildus administratīvais slogs pašvaldībai nerodas.</p> <p>Arī saimnieciskās darbības veicēji ir pielāgojušies noteikumu normām. Daļai zvejnieku saimniecību, lai ievērotu prasību zivju izkraušana veikt konkrētās vietās, ikdienā rodas papildu transporta izmaksas.</p>
<p>5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem</p>	<p>Saistošo noteikumu īstenošana neietekmēs pašvaldībai pieejamos cilvēkresursus, jo nav nepieciešama jaunu darba vietu izveide.</p>
<p>6. Informācija par izpildes nodrošināšanu</p>	<p>Noteikumu kontrolē un administratīvā pārkāpuma procesa izskatīšanā tiek iesaistīti esošie Pašvaldības policijas un Pašvaldības Administratīvās komisijas resursi.</p>
<p>7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana</p>	<p>Noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai.</p>
<p>8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām</p>	<p>16.02.2024. saņemta Zemkopības ministrijas (turpmāk – ZM) vēstule Nr. 4.1-2e/327/2024 kā atbilde Pašvaldības lūgumam sniegt viedokli par saistošo noteikumu izdošanas tiesisko pamatojumu. Atbilstoši savai kompetencei un, ievērojot normatīvo regulējumu zvejas pārvaldības un zivju resursu izmantošanas jomā, ZM norāda:</p>

1) Zvejniecības likuma 5. panta ceturtā daļa nosaka, ka pašvaldība zvejniecību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā organizē valstij piederošo zvejas tiesību izmantošanu un pārzina privāto zvejas tiesību izmantošanu ūdeņos, kas atrodas pašvaldības administratīvajā teritorijā vai piekļaujas tai;

2) Zvejniecības likuma 7. panta ceturtā daļa nosaka, ka pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā atrodas attiecīgā ūdenstilpe, izdod saistošos noteikumus, kuros paredz ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumus, kas ir ūdenstilpes nomas līguma neatņemama sastāvdaļa, atspoguļo visus ar zveju, makšķerēšanu, vēžošanu, zemūdens medībām un citu saimniecisko darbību, kā arī ar vides un zivju resursu aizsardzību un atjaunošanu saistītos jautājumus. Tas nozīmē, ka pašvaldībai, ievērojot minēto Zvejniecības likuma deleģējumu, ir tiesības izdot saistošos noteikumus, kuros paredz ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumus, iekļaujot tajos visas darbības, kas saistītas ar zveju, makšķerēšanu, vēžošanu, zemūdens medībām un citu saimniecisko darbību;

3) Ministru kabineta 2009.gada 11. augusta noteikumu Nr. 918 "Noteikumi par rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību" 1. pielikumā ietvertais rūpnieciskās zvejas tiesību nomas parauglīguma 9. punkts "Papildu prasības Nomniekam" paredz iespējas rūpnieciskās zvejas nomniekam noteikt konkrētus nosacījumus attiecībā uz zvejas veikšanu, tai skaitā tajā var tikt iekļautas arī prasības par zivju izkraušanu un svēršanu attiecīgās vietās. Attiecīgi šis normatīvais akts paredz pašvaldībai tiesības katram zvejniekam individuāli rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumā ietvert papildus prasības/nosacījumus ar zveju saistītajām darbībām;

4) 2012.gada 13.aprīlī starp ministriju un Burtnieku novada pašvaldību noslēgtā līguma Nr.2012/39 "Līgums par Burtnieku ezera un zem tā esošās zemes nodošanu Burtnieku novada pašvaldības valdījumā" 2.1.10. apakšpunkts uzdod pašvaldībai veikt pasākumus, kas nodrošinātu Burtnieka ezera vienotu apsaimniekošanas (ekspluatācijas) noteikumu izstrādi, kuros būtu aptverti ezera vispusīgas izmantošanas jautājumi, tai skaitā makšķerēšanas, zvejas, pretplūdu aizsardzības u.c. pasākumi, nosakot arī prasības hidrotehnisko būvju ekspluatācijas režīmam plūdu novēršanai un administratīvo atbildību par šo prasību pārkāpšanu.

Vienlaikus ZM norāda, ka Zvejniecības likuma 30. pants "Administratīvie pārkāpumi zivju resursu aizsardzības un izmantošanas jomā" nosaka personu atbildību par zveju, makšķerēšanu, vēžošanu un zemūdens medību regulējošo normatīvo aktu neievērošanu, tai skaitā par zvejas noteikumu pārkāpšanu iekšējos ūdeņos, kuri nosaka arī nozveju elektroniskā žurnāla aizpildīšanas prasības. Līdz ar to pašvaldību saistošajos noteikumos nevar papildus tikt iekļauts administratīvās atbildības regulējums par tiem jautājumiem, kurus attiecīgā veidā jau regulē Zvejniecības likums.

22.03.2024. saņemta Tieslietu ministrijas (turpmāk – TM) vēstule Nr. 1-17/947 kā atbilde Pašvaldības lūgumam sniegt viedokli par pašvaldības kā tiesiskā valdītāja tiesībām, tostarp tiesībām noteikt ezera un tā publisko atpūtas zonu izmantošanas noteikumus, kā arī sniegt viedokli par saistošo noteikumu izdošanas tiesisko pamatojumu. TM norāda, ka tās kompetencē neietilpst juridisku konsultāciju sniegšana un saistošo noteikumu izdošanas tiesiskā pamatojuma vērtēšana. [...] TM sniedz vispārīgu skaidrojumu par tiesiskā valdītāja tiesībām.

Civillikuma 876. pantā noteikts, ka lietas valdījums ir īpašuma tiesībai atbilstoša tiesiska vara par lietu. Publiskie ūdeņi saskaņā ar

Civillikuma 1104. pantu ir valsts īpašums, ciktāl uz tiem nepastāv īpašuma tiesības privātai personai. Burtnieka ezers kā valstij piederošs iekšzemes publiskais ūdens un zem tā esošā zeme tika nodota valdījumā Pašvaldībai, pamatojoties uz Ministru kabineta rīkojumu. Minētajā rīkojuma projekta anotācijā noteikts, ka līdz Zemes pārvaldības likuma pieņemšanai publiskos ūdeņus pārvalda pēc nozaru principa, tāpēc rīkojuma projekts paredz, ka Ministru kabinets pilnvaro ZM noslēgt vienošanos ar Pašvaldību. Iesūtītās vēstules pielikumā ir pievienots minētais līgums, kurā uzskaitītas Pašvaldības tiesības un pienākumi. 2015. gada 1. janvārī stājas spēkā Zemes pārvaldības likums, kas ir speciālas normatīvais akts attiecībā uz iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldību, tā anotācijā noteikts, ka līdz Zemes pārvaldības likuma spēkā stāšanās dienai, Ministru kabinets ar rīkojumu nodevis atsevišķus publiskus ūdeņus pašvaldības valdījumā, šie rīkojumi ir spēkā esoši arī pēc Zemes pārvaldības likuma spēkā stāšanās. Tāpat anotācijā norādīts, ka 3. nodaļā ir iekļauts regulējums par valsts un pašvaldību kompetenci zemes pārvaldībā, kā arī risināti jautājumi par jūras piekrastes ūdeņu un iekšzemes publisko ūdeņu īpašuma un valdījuma tiesībām. Zemes pārvaldības likuma 15. panta otrajā daļā noteikts, ka vietējā pašvaldība ir valdītājs tās administratīvajai teritorijai iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, kuru valdītājs nav par vides aizsardzību atbildīgā ministrija vai cita ministrija un kuri nav privātpersonu īpašumā. Vietējā pašvaldība īpašnieka vārdā saskaņo tās valdījumā esošajos publiskajos ūdeņos veicamās darbības. Minētā panta sestajā daļā noteikts, ka par vides aizsardzību atbildīgā ministrija pārrauga vietējo pašvaldību darbību, kas saistīta ar to valdījumā esošo iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldību.

Nemot vērā minēto, Ministru kabineta rīkojums par Burtnieka ezera nodošanu Pašvaldības valdījumā ir spēkā esošs arī pēc Zemes pārvaldības likuma spēkā stāšanās, ciktāl tas nav pretrunā ar Zemes pārvaldības likumu. Vienlaikus norādāms, ka Pašvaldības likumā ir noteiktas arī pašvaldību autonomās funkcijas, piemēram, veicināt dabas kapitāla ilgtspēju pārvaldību un apsaimniekošanu, kā arī noteikt publiskā lietošanā esoša pašvaldības īpašuma izmantošanas kārtību, ja likumos nav noteikts citādi.

Atbilstoši Pašvaldību likuma 46.panta trešajā daļā noteiktajai kārtībai saistošo noteikumu projekts publicēts Valmieras novada pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē: www.valmierasnovads.lv, sadaļā "Sabiedrība" - "Sabiedrības līdzdalība" - "Publiskās apspriešanas" - "Saistošo noteikumu publiskās apspriešanas". Viedokļa izteikšanas termiņš noteikts divas nedēļas no publicēšanas dienas. Šajā termiņā viedokļi netika saņemti.